

Petras Maželis

Petras Maželis (1894–1966) – kunigas, pamokslininkas, Telšių vyskupas (nuo 1955 m. iki mirties 1966 m.), pedagogas, rašytojas (prozininkas ir poetas), spaudos bendradarbis, knygų autorius, visuomenės veikėjas.

Gimė 1894 m. rugsėjo 21 d. buvusios Zarasų apskrities Obelių valsčiaus Cipriškio kaimo Mažeikiškio vienkiemyje (dabar čia Rokiškio rajono teritorija). Spėjama, kad jis iš pradžių lankė Vyžunkos pradžios mokyklą, vėliau mokėsi privačiai, vidurinės mokyklos kursą baigė Taline (Estija). Tada įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją. 1923-aisiais, kai ją baigė, buvo išventintas į kunigus. Iš pradžių dirbo Telšių Šv. Antano parapijos vikaru, tikybos mokytoju lenkų progimnazijoje. 1924–1928 m. tęsė mokslą – Lietuvos universiteto Teologijos filosofijos fakultete studijavo filosofiją, pedagogiką ir literatūrą. 1928–1940 m. buvo Telšių katedros vikaras, 1928–1946 m. su pertraukomis – Telšių kunigų seminarijos profesorius. Čia jis dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą bei retoriką. Garsėjo kaip geras pamokslininkas. 1928–1931 m. redagavo Telšiuose 1925–1940 m. leistą katalikišką savaitraštį „Žemaičių prietelius“. Šio leidinio puslapiuose jis paskelbė nemažai savo publicistinių straipsnių ir kūrybos. Nuo 1931 m. buvo Telšių kalėjimo kapelionas. 1935 m. išrinktas sinodiniu teisėju, jam suteiktas kanauninko titulas. Kai Telšių vyskupija buvo be vyskupo, P. Maželis nuo 1947 iki 1950 m. ėjo vyskupijos kanclerio, 1950–1955 m. – Telšių vyskupijos valdytojo pareigas.

1955 m. rugsėjo 11 d. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje kartu su kunigu Julijonu Steponavičiumi (1911–1991) P. Maželis konsekruotas vyskupu (juos konsekravo vyskupas Kazimieras Paltarokas). Tada jį paskyrė Telšių vyskupijos apaštaliniumi administratoriumi. Nuo 1964 m. buvo Telšių vyskupas ordinaras, nuo 1965 m. – ir Lietuvos vyskupijų Ordinarų kolegijos (nuo 1971 m. – Lietuvos vyskupų konferencija) pirmininkas. Eidamas šias pareigas aktyviai gynė Bažnyčios ir tikinčiųjų teises. Dalyvavo taikos šalininkų judėjime, buvo Sovietų sąjungos–Italijos draugystės draugijos narys.

Išleido novelių ir apysakų knygų: apysaką „Keista gyvenimo šypsena“ (1925), „Žmogus“ (1929),

Vyskupai (iš kairės) Petras Maželis, Kazimieras Paltarokas, Julijonas Steponavičius 1955 m. rugsėjo 9 d. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje po P. Maželio ir J. Steponavičiaus konsekracijos vyskupais. Fotografas nežinomas. Fotoreprodukcija iš RKIC archyvo

Kunigų Petro Maželio ir Julijono Steponavičiaus konsekracija į vyskopus 1955 m. rugsėjo 9 d. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje. Fotografas nežinomas. Nuotrauka iš: <https://inx.lv/JDXut>

Telšiai. Danutės Ramonaitės-Mukienės nuotrauka

„Meilė ir ašaros“ (1930), „Kraujo lašai“ (1930), „Tarp audrų ir ramybės“ (1932), knygą „Neniekinkite šviesos“ (apie 1937), „Tėvams 10 įsakymų“ (1938).

Petras Maželis mirė 1966 m. gegužės 21 d. Telšiuose. Jis palaidotas Telšių katedros šventoriuje.

NAUDOTA LITERATŪRA:

1. Mindaugas Puidokas, „Petras Maželis“, *Visuotinė lietuvių enciklopedija*, t. 16, Vilnius, 2008, p. 501.